

OB-III.431.7.2012.AS

Białystok, 21 sierpnia 2012 roku

POLECONY

Za zwrotnym potwierdzeniem
odbioru

Pan

Tadeusz MATEJKO

Burmistrz Czarnej Białostockiej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę w Urzędzie Stanu Cywilnego w Czarnej Białostockiej w dniu 17 maja 2012 roku przeprowadzili pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

1. **Ewa Monika Bielewska** – kierownik Oddziału ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji – pełniąca funkcję przewodniczącej zespołu
2. **Dorota Romanowicz** – inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji,
3. **Anna Sosnowska-Adamska** – inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Rejestracji Stanu Cywilnego, Obywatelstwa i Repatriacji

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 1/2012, Nr 2/2012 i Nr 3/2012 znak OB-III.431.7.2012.DR z dnia 15 maja 2012 roku wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Przeprowadzona kontrola była kontrolą planową dotyczącą oceny prawidłowości realizacji zadań określonych ustawą z dnia 29 września 1986 roku – Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264), rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 roku, Nr 136, poz. 884 z późn. zm.), ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414).

Kontroli podlegał okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2011 r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że:

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przestrzegał właściwości miejscowej w sprawach rejestracji stanu cywilnego.

KANCELARIA OGÓLNA

Przyjęt 21 SIE. 2012

Akty sporządzane są pismem ręcznym. W kilku sprawdzonych aktach stanu cywilnego dokonano poprawek poprzez poprawienie błędnie zapisanego wyrazu, nie zaś - zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.) – poprzez wykreślenie pomyłki linią ciągłą w sposób umożliwiającą odczytanie wyrazu wykreślonego i wpisanie prawidłowego brzmienia wyrazu w rubryce „uwagi”.

Stosowana jest właściwa numeracja aktów stanu cywilnego. Księgi stanu cywilnego za 2011 rok zostały prawidłowo zamknięte – zgodnie z § 12 rozporządzenia.

W akcie zgonu Nr 20/2011 w rubryce II „Dane dotyczące daty i miejsca zgonu” pkt 1 „Data zgonu” wpisana jest data zgonu słownie „czternastego marca dwa tysiące jedenastego roku” a cyframi arabskimi „14.03.2010”. W akcie zgonu Nr 44/2011 i akcie urodzenia Nr 10/2011 wpisane zostały daty zdarzeń niezgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia.

Wszystkie akty stanu cywilnego były podpisywane przez Kierownika USC lub Zastępcę Kierownika USC i przez osoby zobowiązane do ich podpisania.

Dokumenty do akt zbiorowych aktów urodzeń, małżeństw i zgonów kompletowane są w sposób zgodny z art. 17 ust. 2 p.a.s.c. oraz z § 15 rozporządzenia MSWiA. Każdorazowo znajdowały się w nich dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów.

Sprawdzony akt urodzenia sporządzony na podstawie postanowienia sądu rejonowego został sporządzony prawidłowo. Dane zawarte w akcie urodzenia są tożsame z danymi zawartymi w postanowieniu sądu.

W przypadku aktów małżeństw zawartych przed Kierownikiem USC stwierdzono, że osoby zawierające związek małżeński były pełnoletnie. Zachowany został termin miesięczny od daty złożenia pisemnych zapewnień przez nupturientów (w jednym przypadku została wydana decyzja o skróceniu miesięcznego terminu określonego w art. 4 k.r.i o). Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo złożyły Kierownikowi USC dokumenty wymagane przepisami prawa, niezbędne do zawarcia małżeństwa.

W przypadku jednego aktu małżeństwa (Nr 10/2011) w pozycji nazwisko rodowe ojca mężczyzny wpisano zamiast nazwiska imiona ojca, natomiast pozycja dot. imion pozostała niewypełniona.

Zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wydawane były zgodnie z treścią przepisu art. 4¹ k.r.i o.

Zaświadczenia stanowiące podstawę sporządzenia aktów małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.i o. zostały sporządzone i podpisane przez upoważnione osoby oraz wpłynęły do USC w wymaganym ustawowo terminie - na zaświadczeniach odnotowywano datę ich wpływu do Urzędu. Małżeństwa były zawarte w terminie ważności zaświadczenia.

We wszystkich sprawdzonych aktach małżeństw dane zawarte w aktach małżeństw były zgodne z danymi zawartymi w zaświadczeniach w zakresie daty i miejsca zawarcia związku małżeńskiego oraz imion i nazwisk małżonków.

Zgłoszenia zgonów dokonywane były prawidłowo i w ustawowym terminie, zgodnie z treścią art. 64 p.a.s.c. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy treścią aktów zgonu a treścią

kart zgonu, na podstawie których akty zostały sporządzone. W pięciu aktach zgonu w rubryce V „Dane dotyczące osoby (zakładu) zgłaszającej zgon” w pkt 1 „Nazwisko i imię (nazwa zakładu)” zostały dopisane informacje o stosunku pokrewieństwa między osobą zmarłą a zgłaszającym zgon. Jest to niezgodne z art. 18 p.a.s.c, który stanowi o tym, że akt stanu cywilnego powinien zawierać tylko dane wymagane przez prawo. Zakres tych danych w przypadku aktu zgonu określa art. 67 p a.s.c.

W trzech aktach zgonów Kierownik USC wpisał godziny zgonu, mimo że nie wynikały one z kart zgonu. W przypadku, gdy w karcie zgonu nieokreślona jest godzina zgonu, rubryka „godzina zgonu” pozostaje niewypełniona.

W pięciu przypadkach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w treści decyzji dot. wpisania zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskich ksiąg powołał niepełną podstawę prawną - art. 73 p.a.s.c.

W dwóch przypadkach w wydanych decyzjach: dot. wpisania zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskich ksiąg (akt urodzenia Nr 37/2011 oraz akt małżeństwa Nr 9/2011) oraz w decyzjach dot. uzupełnienia tych aktów Kierownik USC nie uwzględnił drugiej strony postępowania.

W aktach zbiorowych do aktów stanu cywilnego sporządzanych na podstawie decyzji podjętych w trybie art. 73 ust. 1 p.a.s.c. znajdują się dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów w ww. trybie.

W jednym przypadku dot. transkrypcji aktu urodzenia Nr 31/2011 przyjęto do transkrypcji niewłaściwy dokument zagraniczny.

W decyzji stanowiącej podstawę sporządzenia aktu urodzenia Nr 22/2011 - oraz w akcie urodzenia, a także w decyzji stanowiącej podstawę sporządzenia aktu małżeństwa Nr 33/2011 i akcie małżeństwa, Kierownik USC wpisał nazwy miejscowości, w których nastąpiły zdarzenia w polskim brzmieniu – „Londyn”, zamiast „London” tak jak wynikało to z zagranicznych aktów stanu cywilnego.

W dwóch przypadkach dot. wpisania zagranicznych aktów stanu cywilnego do księgi polskiej (dot. aktu urodzenia Nr 10/2011 oraz aktu małżeństwa Nr 23/2011), Kierownik USC nie wezwał stron postępowania zamieszkałych za granicą do wskazania pełnomocnika do doręczeń w kraju (art. 40 § 4 KPA), lecz przekazał korespondencję kierowaną do stron - za pośrednictwem polskiej placówki konsularnej.

W przypadku dwóch aktów małżeństwa sporządzonych na podstawie decyzji o wpisaniu zagranicznego aktu małżeństwa do księgi polskiej, Kierownik USC określił nazwiska dzieci w formie wzmianki dodatkowej na podstawie polskiego krio, mimo, iż należało je określić według prawa ustalonego na podstawie p.p.m. (akty Nr 9/2011 i akt Nr 23/2011). Ponadto w przypadku aktu małżeństwa Nr 9/2011 Kierownik USC nie określił nazwiska mężczyzny noszonego po zawartym związku małżeńskim.

W niektórych decyzjach dot. wpisania zagranicznych aktów urodzenia do polskiej księgi i uzupełnienia tych aktów stwierdzono odrębne poprawki: daty wydania decyzji, daty odbioru decyzji przez strony, jak również oznaczenia numeru decyzji. Powyższe poprawki uniemożliwiają ustalenie terminów dokonywanych czynności zarówno w dokumentach znajdujących się w aktach zbiorowych, jak również w księgach stanu cywilnego.

W dwóch przypadkach Kierownik USC podejmując decyzje o uzupełnieniu aktów małżeństwa (wpisanych w trybie art. 73 ust 1 prawa o aktach stanu cywilnego) w zakresie niektórych danych uzupełniał te akty w istocie o dane, które już zostały wpisane na podstawie aktu zagranicznego, tym samym powielając ich treść.

W większości przypadków, w razie podjęcia decyzji o sprostowaniu i/lub uzupełnieniu w aktach stanu cywilnego, w rubryce wzmianki dodatkowe nanoszone były informacje o podjętych decyzjach. W przypadku aktów zgonu Nr 19/2011 i Nr 56/2011 Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego nie naniósł w rubryce wzmianki dodatkowe informacji odpowiednio o uzupełnieniu (akt Nr 19/2011) i sprostowaniu (akt Nr 56/2011) aktów – co stanowi 10 % sprawdzonych decyzji dot. sprostowania i uzupełnienia aktów stanu cywilnego. W pięciu przypadkach wzmianki dodatkowe były naniesione na podstawie decyzji, które nie stały się ostateczne (stanowi to 25% sprawdzonych decyzji dot. sprostowania i uzupełnienia aktów stanu cywilnego).

Losowa kontrola dokumentacji wykazała, że wnioskodawcy potwierdzali fakt i datę doręczenia odpisów podpisem na podaniu, zaś w przypadku doręczenia za pośrednictwem poczty, w aktach znajdowało się zwrotne potwierdzenie odbioru. W pięciu przypadkach spośród sprawdzonych wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego brak jest określenia stopnia pokrewieństwa wnioskodawcy, co uniemożliwia stwierdzenie, czy osoby te były uprawnione do otrzymania odpisu aktu stanu cywilnego na podstawie art. 83 p.a.s.c.

W skontrolowanych sprawach z zakresu zmiany imion i nazwisk zostały zachowane wymogi formalne określone w art. 10 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz. 1414). Podstawy prawne powołano w decyzji prawidłowo.

W czterech przypadkach do wniosku zostały dołączone dokumenty określone w art. 11 ustawy. W jednym przypadku do wniosku o zmianę nazwiska nie dołączono odpisu zupełnego aktu urodzenia.

W jednym przypadku Kierownik USC nie zawiadomił o zmianie nazwiska kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego ze względu na miejsce sporządzenia aktu małżeństwa.

W jednym przypadku Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Czarnej Białostockiej wydał decyzję o zmianie nazwiska i nie doręczył jej stronie. Pozostawił ją w aktach sprawy. Ponadto na jedynym z egzemplarzy tej decyzji znajduje się pieczęć z datą ostateczności decyzji.

Księgi stanu cywilnego w Urzędzie Stanu Cywilnego w Czarnej Białostockiej są należycie zabezpieczone przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich.

Mając na względzie powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. dokonywanie poprawek pomyłek powstałych przy sporządzaniu aktów stanu cywilnego zgodnie z § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884 z późn. zm.) – poprzez wykreślenie pomyłki linią ciągłą w sposób umożliwiający odczytanie wyrazu wykreślonego i wpisanie prawidłowego brzmienia wyrazu w rubryce „uwagi”;
2. podjęcie decyzji dot. sprostowania aktu zgonu Nr 20/2011 w pozycji data zgonu;

3. określanie dat urodzenia, zawarcia małżeństwa lub zgonu w aktach stanu cywilnego zgodnie z § 5 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów* (Dz. U. z 1998 roku, Nr 136, poz. 884 z późn. zm.); tj. poprzez wpisywanie tych dat do aktu stanu cywilnego i odpisu aktu stanu cywilnego słownie i cyframi arabskimi umieszczonymi w nawiasie w kolejności: dzień, miesiąc, rok;
4. podjęcie decyzji dot. sprostowania aktu małżeństwa Nr 10/2011 w pozycji nazwisko rodowe ojca oraz decyzji dot. uzupełnienia tego aktu w pozycji imiona ojca;
5. zaniechanie wpisywania w aktach zgonu w rubryce V „Dane dotyczące osoby (zakładu) zgłaszającej zgon” w pkt 1 „Nazwisko i imię (nazwa zakładu)” informacji o stosunku pokrewieństwa między osobą zmarłą a zgłaszającym zgon; jest to niezgodne z art. 18 p.a.s.c, który stanowi o tym, że akt stanu cywilnego powinien zawierać tylko dane wymagane przez prawo. Zakres tych danych w przypadku aktu zgonu określa art. 67 p.a.s.c;
6. zaprzestanie wpisywania godziny zgonu w akcie zgonu w związku z tym, iż wzór karty zgonu przewidziany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2001 roku (Dz. U. z 2001 r. Nr 153, poz. 1782 z późn. zm.) – obowiązującym od dnia 01 stycznia 2002 roku nie przewiduje wpisywania danych w zakresie godziny zgonu – do aktu zgonu należy wpisywać jedynie datę zgonu, natomiast rubryka „godzina zgonu” powinna zostać niewypełniona;
7. przytaczanie w podejmowanych decyzjach dotyczących wpisywania zagranicznych aktów stanu cywilnego do ksiąg polskich pełnej podstawy prawnej, t.j. art. 73 ust. 1 prawa o asc;
8. przestrzeganie w prowadzonych postępowaniach przepisów kodeksu postępowania administracyjnego tj: przepisu art. 40 § 4 – określającego zasady dokonywania doręczeń stronie zamieszkałej za granicą; przedstawicielowi lub pełnomocnikowi strony oraz przepisu art. 61 § 4 dotyczącego zawiadamiania o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz wyrażonej w art. 10 § 1 zasady czynnego udziału stron w każdym stadium postępowania. Brak bowiem udziału strony bez jej winy w jakimkolwiek stadium postępowania stanowi podstawę do jego wznowienia na wniosek strony – art. 145 § 1 pkt 4 w zw. z art. 147 Kpa;
9. podjęcie czynności mających na celu uzyskanie przez organ podejmujący decyzję dot. wpisania zagranicznego aktu urodzenia do polskiej księgi (dot. aktu urodzenia 31/2011), odpisu aktu urodzenia z zagranicznego urzędu stanu cywilnego, za pośrednictwem polskiej placówki konsularnej. Z odpisu tego powinny wynikać dane dotyczące rodziców dziecka, bowiem akt urodzenia jest dokumentem który potwierdza urodzenie danej osoby w określonym miejscu i czasie, a także pochodzenie dziecka od określonych osób. Jednocześnie, w przyszłości należy dokładać należytej staranności przy ocenie przyjmowanych dokumentów zagranicznych przedkładanych przez wnioskodawców do transkrypcji;
10. w aktach małżeństw, sporządzanych na podstawie decyzji podejmowanych w trybie art. 73 ust. 1 prawa o asc należy nanosić w sposób precyzyjny wzmiankę dodatkową o nazwiskach małżonków i dzieci pochodzących z tego małżeństwa, tj. z powołaniem odpowiednich przepisów prawa,
11. podjęcie decyzji w sprawie sprostowania aktu urodzenia Nr 22/2011 i aktu małżeństwa Nr 33/2011 w zakresie danych dot. nazwy miejscowości, w której nastąpiło zdarzenie, tj. z „Londyn” na „London”;

12. naniesienie wzmianek dodatkowych dot. uzupełnienia aktu zgonu Nr 19/2011 oraz dot. sprostowania aktu zgonu Nr 56/2011, a jednocześnie przestrzeganie zasad wynikających z *art. 21 ust. 2 prawa o asc*, tj. wpisywanie wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego na podstawie ostatecznych decyzji;
13. zwrócenie uwagi, aby transkrybowane akty stanu cywilnego nie były uzupełniane o dane, które już zostały wpisane na podstawie aktu zagranicznego,
14. przestrzeganie w postępowaniach dot. zmiany imienia i nazwiska przepisów art. 11 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (*Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414*) dot. przyjmowania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku;
15. poinformowanie Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego właściwego ze względu na miejsce sporządzenia aktu małżeństwa (decyzja Nr USC.5355.2.2011 z 08.04.2011 r.) o zmianie nazwiska wnioskodawcy oraz przestrzeganie w postępowaniach dot. zmiany imienia i nazwiska przepisów art. 13 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska dot. informowania o zmianie imienia lub/i nazwiska właściwych organów;
16. podjęcie czynności mających na celu doręczenie decyzji Nr USC.5355.6.2011 z 25.11.2011 r. dot. zmiany imienia stronie zgodnie z przepisami Kpa. Doręczenie jest momentem od którego decyzja trafia do obrotu prawnego. Data, jaką opatrzony jest dokument nie ma tu znaczenia. Niewłaściwie doręczona decyzja nie rozpoczyna biegu terminów, m.in. terminu ostateczności decyzji administracyjnej;
17. sprawdzanie i odzwierciedlanie we wnioskach o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego czy wnioskodawcy, ubiegający się o wydanie odpisu są uprawnieni do jego otrzymania na podstawie art. 83 prawa o asc.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w przyszłości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Z OP. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Władysław Gawkowski
Dyrektor Wydziału
Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Anna Sosnowska-Adamiska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI 6

Dorota Romanowicz